

KYSELYLOMAKE: FSD3388 EVAN ARVO- JA ASENNETUTKIMUS SYKSY 2019

QUESTIONNAIRE: FSD3388 EVA SURVEY ON FINNISH VALUES AND ATTITUDES AUTUMN 2019

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

Tervetuloa uuteen Internet-paneelitutkimukseen! Painamalla → -painiketta pääset tutkimuksessa eteenpäin seuraavaan kysymykseen. Tarvittaessa palaa edelliseen kysymykseen ← -painikkeesta.

1a. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? 1/3

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaikki maamme valtionyhtiöt tulisi vähitellen myydä yksityisille	☐	☐	☐	☐	☐
Valtion omistamilla yrityksillä tulee olla yksityisiä yrityksiä suurempi yhteiskunnallinen vastuu	☐	☐	☐	☐	☐
Valtio ja kunnat ovat yrityksille huonoja omistajia, sillä poliitikot sotkeutuvat liikaa yhtiöiden asioiden hoitoon	☐	☐	☐	☐	☐
Valtionyhtiöt ovat kansallisomaisuutta, josta pitäisi luopua vain hyvin tarkkaan harkiten	☐	☐	☐	☐	☐
Valtionyhtiöiden määrää ja roolia tulee kasvattaa, koska ne tuovat vastapainoa kapitalistiselle markkinataloudelle	☐	☐	☐	☐	☐
Työ on tärkein osa ihmisen elämänsisältöä	☐	☐	☐	☐	☐
Työttömänä olo ei ole paha asia, jos toimeentulo on turvattu	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalaisilla työpaikoilla työskennellään nykyisin ylikierroksilla ja niin kovan paineen alla, että monet ihmiset palavat ennenaikaisesti loppuun	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen työhöni nykyisen työnantajani palveluksessa	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen tulisi liittyä Natoon	☐	☐	☐	☐	☐
Olisin valmis tinkimään palkastani, mikäli työaikaa lyhennettäisiin ja saisin enemmän vapaa-aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Työssä menestyminen on pitkälti itsestä ja omasta asenteesta kiinni	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kiinnittynyt omaan asuinseutuuni niin, etten edes työtä saadakseni muuttaisi mihinkään muualle	☐	☐	☐	☐	☐
On todennäköistä, että lähitulevaisuudessa joudun opettelemaan uuden ammatin	☐	☐	☐	☐	☐
Oma ala ja ammatti ovat minulle niin tärkeitä, että olisin mieluummin vaikka	☐	☐	☐	☐	☐

vailla töitä kuin hakeutuisin töihin
jollekin toiselle alalle

Ihmistyön korvaaminen koneilla ja
automaatiolla johtaa pysyvään
suurtyöttömyyteen

Työttömän tulee voida etuisuuksiaan
menettämättä kieltäytyä

työtarjouksesta, joka ei vastaa hänen
amatillista osaamistaan

On oikein, että työttömän on
osoitettava aktiivisuutta työnhaussa tai
muuten hänen työttömyysturvaansa
alennetaan

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? 2/3

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Mikäli työntekijät saisivat osallistua ja vaikuttaa yritysten päätöksentekoon nykyistä enemmän, siitä hyötyisi koko yhteiskunta	☐	☐	☐	☐	☐
Työntekijöiden ja työnantajien edut ovat Suomessa nykyään pitkälti yhteneväiset	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikka toisin joskus väitetään, ammattiyhdistysliike on yhä vastuullinen ja edistyksellinen, yhteiskunnallisia uudistuksia liikkeelle paneva voima	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattiyhdistysliike on nykyisin maassamme pikemminkin yhteiskunnallisen kehityksen jarru kuin moottori	☐	☐	☐	☐	☐
Lakko-oikeus on perusoikeus, jota ei saa rajoittaa missään oloissa	☐	☐	☐	☐	☐
Lakot, joista aiheutuu suurta haittaa ulkopuolisille, pitäisi voida kieltää kokonaan	☐	☐	☐	☐	☐
Poliittiset lakot tulisi kieltää, koska niissä on kyse asioista, joihin työnantaja ei voi vaikuttaa	☐	☐	☐	☐	☐
Työehtosopimusten yleissitovuus on väärin järjestäytymättömiä yrityksiä ja työntekijöitä kohtaan, koska nämä eivät pääse vaikuttamaan työehtoihin	☐	☐	☐	☐	☐
Yleissitovat työehtosopimukset ovat tärkeitä, jotta kukaan ei pääse polkemaan palkkoja ja muita työehtoja	☐	☐	☐	☐	☐

Vapaa kilpailu markkinoilla on kansalaisen ja kuluttajan etu, sillä se tehostaa toimintaa ja laskee hintoja	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen korkea hintataso johtuu ensisijaisesti siitä, että vapaa kilpailu ei toimi maassamme	☐	☐	☐	☐	☐
Jos työpaikkaa uhkaa sulkeminen, työntekijöillä ja työnantajalla pitäisi olla molempien niin halutessa oikeus sopia alle työehtosopimuksen menevistä palkoista	☐	☐	☐	☐	☐
Ei ole väärin, jos jotkut yrittävät tehdä niin paljon rahaa kuin rehellisin keinoin vain voivat	☐	☐	☐	☐	☐
Rikkaita ihailaan aivan liikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Miljonäärit ovat ansainneet vaurautensa luomalla muille ihmisille jotain arvokasta, kuten uusia teknologioita tai elämänlaatua parantavia tuotteita ja palveluita	☐	☐	☐	☐	☐
Kaikki hyötyvät joidenkin rikastumisesta, koska he sijoittavat rahojaan uusiin, työpaikkoja ja uutta teknologiaa luoviin liiketoimiin	☐	☐	☐	☐	☐
Kenenkään ei pitäisi antaa rikastua maassamme liikaa, koska rikkailla on liikaa poliittista valtaa ja he uhkaavat demokratiaa	☐	☐	☐	☐	☐
Miljonäärit ovat uhka demokratialle	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? 3/3

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
On moraalisesti väärin, että yhteiskunta sallii joidenkin kerätä suunnattomia omaisuuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen suuttumusta, kun kuulen tai luen hyvin rikkaista ihmisistä	☐	☐	☐	☐	☐
Suureltaan työpaikan taloudelliset vaikeudet eivät ole riittävä syy sille, että työntekijän pitäisi suostua työehtosopimuksessa määriteltyä pienempään palkkaan	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikka osake- ja muussa sijoittamisessa on omat riskinsä, se tarjoaa erinomaisen keinon lisätä niin yksityisten kansalaisten kuin koko kansantaloutemmekin vaurautta	☐	☐	☐	☐	☐

Tulevaisuudessa maamme eläkejärjestelmät romahtavat eikä edes jo ansaittuja eläkkeitä kyetä maksamaan	☐	☐	☐	☐	☐
Suomessa tulisi siirtyä eläkejärjestelmään, jossa kukin päättää itse, miten osa eläkemaksuista sijoitetaan	☐	☐	☐	☐	☐
On väärin, että eläkemaksujen lisäksi jokaisen pitää varautua vanhuuteen myös säästämällä itse	☐	☐	☐	☐	☐
Jokaisen suomalaisen on syytä varautua käyttämään omaa rahaansa läheistensä hoivaan	☐	☐	☐	☐	☐
Hyvinvointivaltion pitää kyetä takaamaan verovaroin kustannetut hoivapalvelut kaikille niitä tarvitseville	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikka kapitalistinen markkinatalous on epävakaa, on se kuitenkin käytännössä ainoa mahdollinen talousjärjestelmä	☐	☐	☐	☐	☐
Vapaa markkinatalous on tullut nykymuodossaan tiensä päähän ja siitä on aika luopua	☐	☐	☐	☐	☐
Markkinavoimat ohjaavat liikaa suomalaisen yhteiskunnan toimintaa	☐	☐	☐	☐	☐
Markkinatalous toimii Suomessa nykyisin hyvin kaikkien kansalaisten parhaaksi	☐	☐	☐	☐	☐
Mikäli maassamme suhtauduttaisiin myönteisemmin yrittämiseen, siitä hyötyisi koko yhteiskunta	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjänä toimimiseen liittyy Suomessa niin suuria maksuja ja riskejä, että 'vain hullu' ryhtyy turvallisen palkkatyön sijasta yrittäjäksi	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjien vaurastuminen on vain hyvä asia, sillä samalla nousee muidenkin elintaso	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalaisten yritysten menestys ja voitot hyödyttävät laajasti koko yhteiskuntaa	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalainen yhteiskunta toimii liiaksi yritysten ehdoilla	☐	☐	☐	☐	☐

2. Mitä ansiotyö merkitsee sinulle henkilökohtaisesti? Mikäli et ole työssä (enää, vielä tai olet tilapäisesti pois), vastaa niiden kokemusten ja käsitysten mukaan, jotka sinulle on asiasta muodostunut.

	Hyvin suuressa määrin	Paljolti	Jossakin määrin	Ei juurikaan	Ei lainkaan	En osaa sanoa
Vain keinoa toimeentulon hankkimiseksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keinoa rahoittaa muita aktiviteetteja, joista olen todella kiinnostunut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jokaiselle yhteiskunnan jäsenelle kuuluvaa velvollisuutta (verot ym.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arjen rutiinia, joka ei herätä suuria tunteita mihinkään suuntaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisuutta päteä, 'olla jotain', saada onnistumisen kokemuksia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työnteon suurta itseisarvoa, työ on ihmisen kunnia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pakopaikkaa muun elämän vaatimuksilta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ammatillista kehittymistä, oman osaamispääoman kartuttamista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkkää liikesuhdetta, työnantaja ostaa työni ja minä myyn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jatkuvaa rääkkiä, fyysistä tai henkistä rasitusta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mieluisaa toimintaa, johon osallistuisin, vaikka en rahaa tarvitsisikaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hyviä ihmissuhteita, tärkeää toveruutta/kaveruutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Epäoikeudenmukaista kohtelua, perusteetonta vähättelyä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alinomaisia muutoksia ja niistä aiheutuvaa turvattomuutta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työn mukanaan tuomaa sosiaalista asemaa, 'statusta'	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Viime aikoina on puhuttu paljon paikallisen sopimisen lisäämisestä työmarkkinoilla. Mikä olisi sinun mielestäsi oikea taso seuraavista asioista sopimiseen?

	Työpaikkata so	Liittotaso	Valtakunnall inen tupo (tulopoliittin en kokonaisratk aisu)	En osaa sanoa
Palkankorotukset	☐	☐	☐	☐
Työajan pituus	☐	☐	☐	☐
Lomien pituus	☐	☐	☐	☐

Ylityökorvaukset	☐	☐	☐	☐
Palkan alentaminen	☐	☐	☐	☐
Työaikajärjestelyt (joustot, työaikapankit, ym)	☐	☐	☐	☐
Kannustinpalkkiot (bonukset)	☐	☐	☐	☐
Irtisanomiskorvaukset ja muutosturva	☐	☐	☐	☐
Lomarahojen suuruus	☐	☐	☐	☐
Työntekijän koeajan pituus	☐	☐	☐	☐

4. Oletetaan, että Suomessa liittotasolla tehtyjen työehtosopimusten kaikista työehdoista voitaisiin sopia työpaikoilla paikallisesti toisin siinä tapauksessa, että molemmat osapuolet sitä haluavat. Millaisia seurauksia tällaisella laaja-alaisella paikallisella sopimisella uskoaksesi olisi?

	Hyvin todennäköistä	Melko todennäköistä	Vaikea sanoa	Melko epätodennäköistä	Hyvin epätodennäköistä
Omalla alallani palkat laskevat	☐	☐	☐	☐	☐
Omalla alallani palkat nousevat	☐	☐	☐	☐	☐
Omat ansioni nousevat	☐	☐	☐	☐	☐
Omat ansioni laskevat	☐	☐	☐	☐	☐
Taantumät lyhenevät, koska työmarkkinat joustavat	☐	☐	☐	☐	☐
Palkat alkavat seurata aiempaa tarkemmin työntekijöiden suorituksia	☐	☐	☐	☐	☐
Työnantajat painostavat työntekijöitä työehtojen heikennyksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykset hakevat kilpailuetua polkemalla työehtoja	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö yritysten ja työntekijöiden välillä vahvistuu	☐	☐	☐	☐	☐
Työntekijöille syntyy enemmän valinnanvaraa työmarkkinoilla	☐	☐	☐	☐	☐
Lomautukset ja irtisanomiset lisääntyvät	☐	☐	☐	☐	☐
Työehdot alkavat eriytyä alojen sisällä	☐	☐	☐	☐	☐
Työmarkkinajärjestöjen valta yhteiskunnassa vähenee	☐	☐	☐	☐	☐
Suomeen syntyy runsaasti matalapalkkatöitä	☐	☐	☐	☐	☐
Omat työllistymismahdollisuuteni paranevat	☐	☐	☐	☐	☐
Työehtosopimuksista tulee nykyistä lyhyempiä ja yksinkertaisempia	☐	☐	☐	☐	☐
Työllisyys kohenee ja työttömyys vähenee	☐	☐	☐	☐	☐
Työntekijät hakeutuvat työpaikkoihin, joissa ansaitsee paremmin	☐	☐	☐	☐	☐

5. Mikäli maamme työeläkejärjestelmän rahoitus osoittautuu tulevaisuudessa riittämättömäksi, eikä työllisyysasteen nostamisessa onnistuta, kuinka hyväksyttävänä pidät seuraavia keinoja työeläkejärjestelmän talouden sopeuttamiseksi?

	Täysin hyväksyttävää	Jossain määrin hyväksyttävää	Vaikea sanoa	Ei juurikaan hyväksyttävää	Ei lainkaan hyväksyttävää
Leikataan eläkkeitä	☐	☐	☐	☐	☐
Nostetaan eläkemaksuja	☐	☐	☐	☐	☐
Pidennetään työaikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Nostetaan vanhuuseläkeikää	☐	☐	☐	☐	☐

6. Onko Suomessa seuraavilla talouden ja yhteiskunnan eri aloilla nykyisin mielestäsi liian vähän, sopivasti vai liian paljon kilpailua eri toimijoiden kesken? Arvioi kutakin toimialaa erikseen. Kilpailua on...

	Liian vähän	Sopivasti	Liian paljon	En osaa sanoa
Päivittäistavarakauppa	☐	☐	☐	☐
Energiasektori (sähkö ja polttoaineet)	☐	☐	☐	☐
Apteekit ja lääkkeet	☐	☐	☐	☐
Autokauppa	☐	☐	☐	☐
Rakentaminen ja remontointi	☐	☐	☐	☐
Pankit ja vakuutusyhtiöt	☐	☐	☐	☐
Yksityinen terveydenhuolto ja työterveys	☐	☐	☐	☐
Kuljetus- ja logistiikkapalvelut	☐	☐	☐	☐
Junaliikenne	☐	☐	☐	☐
Alkoholikauppa	☐	☐	☐	☐
Autojen katsastus	☐	☐	☐	☐
Vanhusten hoivapalvelut	☐	☐	☐	☐
Siivous- ja kodinhoitopalvelut	☐	☐	☐	☐
Rautakauppa	☐	☐	☐	☐
Linja-autoliikenne	☐	☐	☐	☐
Taksiliikenne	☐	☐	☐	☐
Maatalous	☐	☐	☐	☐
Päiväkodit	☐	☐	☐	☐
Vaatekauppa	☐	☐	☐	☐
Autokorjaamot	☐	☐	☐	☐
Tietoliikenne	☐	☐	☐	☐
Hotellit ja ravintolat	☐	☐	☐	☐
Työmarkkinat	☐	☐	☐	☐
Rahapelit ja vedonlyönti	☐	☐	☐	☐
Tiedotusvälineet	☐	☐	☐	☐
Postin jakelu	☐	☐	☐	☐
Julkiset hankinnat	☐	☐	☐	☐
Jätehuolto ja kierrätys	☐	☐	☐	☐
Peruskoulutus	☐	☐	☐	☐
Julkinen terveydenhuolto	☐	☐	☐	☐

Korkeakoulutus	☐	☐	☐	☐
Lukio- ja ammatillinen koulutus	☐	☐	☐	☐

7. Seuraavassa mainitaan erilaisia taloudellisia järjestelmiä ja ideologioita. Ole hyvä ja kerro miten nykyisin suhtaudut kuhunkin niistä?

	Erittäin myönteisesti	Melko myönteisesti	Melko kielteisesti	Erittäin kielteisesti	En osaa sanoa
Markkinatalous	☐	☐	☐	☐	☐
Suunnitelmatalous	☐	☐	☐	☐	☐
Sosialismi	☐	☐	☐	☐	☐
Kapitalismi	☐	☐	☐	☐	☐
Osuustoiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Liberalismi	☐	☐	☐	☐	☐
Konservatismi	☐	☐	☐	☐	☐

8a. Suomen talous perustuu yritystoimintaan ja tärkeimmät yhtiöt maassamme ovat suuryrityksiä (pörssi-, valtion- ja perheyhtiöitä sekä osuuskuntia). Kuinka tärkeitä seuraavien asioiden tulisi sinun mielestäsi olla suuryritysten tavoitteina? Kerro henkilökohtainen näkemyksesi riippumatta siitä, miten yritykset tällä hetkellä käsitksesi mukaan toimivat.

	Hyvin tärkeää	Melko tärkeää	Vaikea sanoa	Ei kovin tärkeää	Ei lainkaan tärkeää
Liiketoiminnan kannattavuuden ja voiton kasvattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Osakekurssin/omistaja-arvon kasvattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Mahdollisimman laadukkaiden tuotteiden/palveluiden tuottaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Riittävän toimeentulon tarjoaminen työntekijöille	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnollinen veronmaksu	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimus- ja kehitystoiminta uusien tuotteiden/palveluiden kehittämiseksi	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteiskunnallisen moniarvoisuuden ja tasa-arvon edistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Työntekijöiden osaamisen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Työllistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Yhtiön sijaintipaikan paikallisyhteisöstä huolehtiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälistyminen, kasvun hakeminen ulkomailta	☐	☐	☐	☐	☐
Kustannustehokkuuden parantaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Investoinnit ja muu liiketoiminnan kasvattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Markkinaosuuden kasvattaminen	☐	☐	☐	☐	☐

Tieteen, taiteen, kulttuurin ja urheilun tukeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ilmastonmuutoksen torjunta ja muu ympäristönsuojelu	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteiskunnan vaurastuttaminen pitkällä aikavälillä	☐	☐	☐	☐	☐

8b. Entä korostuvatko kyseiset tavoitteet suuryritysten toiminnassa mielestäsi nykyisin liikaa, sopivasti vai liian vähän?

	Korostuu liikaa	Korostuu sopivasti	Korostuu liian vähän	En osaa sanoa
Liiketoiminnan kannattavuuden ja voiton kasvattaminen	☐	☐	☐	☐
Osakekurssin/omistaja-arvon kasvattaminen	☐	☐	☐	☐
Mahdollisimman laadukkaiden tuotteiden/palveluiden tuottaminen	☐	☐	☐	☐
Riittävän toimeentulon tarjoaminen työntekijöille	☐	☐	☐	☐
Tunnollinen veronmaksu	☐	☐	☐	☐
Tutkimus- ja kehitystoiminta uusien tuotteiden/palveluiden kehittämiseksi	☐	☐	☐	☐
Yhteiskunnallisen moniarvoisuuden ja tasa-arvon edistäminen	☐	☐	☐	☐
Työntekijöiden osaamisen kehittäminen	☐	☐	☐	☐
Työllistäminen	☐	☐	☐	☐
Yhtiön sijaintipaikan paikallisyhteisöstä huolehtiminen	☐	☐	☐	☐
Kansainvälistyminen, kasvun hakeminen ulkomailta	☐	☐	☐	☐
Kustannustehokkuuden parantaminen	☐	☐	☐	☐
Investoinnit ja muu liiketoiminnan kasvattaminen	☐	☐	☐	☐
Markkinaosuuden kasvattaminen	☐	☐	☐	☐
Tieteen, taiteen, kulttuurin ja urheilun tukeminen	☐	☐	☐	☐
Ilmastonmuutoksen torjunta ja muu ympäristönsuojelu	☐	☐	☐	☐
Yhteiskunnan vaurastuttaminen pitkällä aikavälillä	☐	☐	☐	☐

9a. Miten sinä suhtaudut nykyisin maamme EU-jäsenyyteen?

- Erittäin myönteisesti
- Melko myönteisesti
- Neutraalisti
- Melko kielteisesti
- Erittäin kielteisesti
- En osaa sanoa

9b. Entä siihen, että rahayksikkömme vaihdettiin markasta euroksi?

- Erittäin myönteisesti
- Melko myönteisesti
- Neutraalisti_
- Melko kielteisesti_
- Erittäin kielteisesti_
- En osaa sanoa

9c. Onko eurosta ja EMU-jäsenyydestä hyötyä vai haittaa Suomelle nykyisessä taloustilanteessa?

- Paljon hyötyä_
- Jonkin verran hyötyä_
- Ei hyötyä eikä haittaa_
- Jonkin verran haittaa_
- Paljon haittaa_
- En osaa sanoa

9d. Jos kansanäänestys Suomen EU-jäsenyydestä järjestettäisiin nyt, äänestäisitkö jäsenyyden puolesta vai sitä vastaan?

- Puolesta_
- Vastaa
- En osaa sanoa

9e. Entä miten äänestit EU-kansanäänestyksessä vuonna 1994: Äänestitkö jäsenyyden puolesta vai sitä vastaan?

- Puolesta_
- Vastaa
- En käyttänyt äänioikeuttani
- En ollut tuolloin äänioikeutettu
- En osaa/halua sanoa

Kysymme vielä joitakin taustatietojanne tulosten tilastollista ryhmittelyä varten. Sukupuoli

- Mies
- Nainen
- Muu

Ikäryhmä

- 18-25 vuotta
- 26-35 vuotta
- 36-45 vuotta

- 46-55 vuotta
- 56-65 vuotta
- Yli 65 vuotta

Asuinkunnan koko

- Alle 4000 asukasta
- 4000-8000 asukasta
- 8000-30 000 asukasta
- 30 000-80 000 asukasta
- Yli 80 000 asukasta

Maakunta, jonka alueella asut

- Uusimaa
- Varsinais-Suomi
- Satakunta
- Häme
- Pirkanmaa
- Päijät-häme
- Kymenlaakso
- Etelä-Karjala
- Etelä-Savo
- Pohjois-Savo
- Pohjois-Karjala
- Keski-Suomi
- Etelä-Pohjanmaa
- Pohjanmaa (Vaasan rann.)
- Keski-Pohjanmaa
- Pohjois-Pohjanmaa
- Kainuu
- Lappi

Nykyinen tai viimeisin työnantajasi.

- Valtio
- Kunta tai kuntayhtymä
- Julkisosmisteinen yritys
- Yksityinen (tai oma) yritys
- Järjestö tai yhdistys
- Jokin muu työnantaja
- En ole ollut mukana työelämässä

If = 1, 2, 3, 4, 5, 6, Only ask 'T6'

If = 1, 2, 3, 4, 5, 6, Only ask 'T7'

Oletko...

- Kokopäivätyössä
- Puolipäivätyössä
- Osa-aikatyössä
- Muu työaikamuoto

Onko työsuhteesi...

- Vakituinen
- Määräaikainen

Millainen peruskoulutus Sinulla on?

- Kansakoulu
- Keski- tai peruskoulu
- Ylioppilastutkinto

Millainen ammatillinen koulutus Sinulla on?

- Ei ammatillista koulutusta
- Ammattikurssi, muu lyhyt ammattikoulutus
- Ammattikoulu
- Opistotasoinen ammattikoulutus
- Ammattikorkeakoulututkinto
- Yliopisto- tai korkeakoulututkinto

Ammattiryhmä, johon katsot lähinnä kuuluvasi.

- Johtavassa asemassa toisen palveluksessa
- Ylempi toimihenkilö
- Alempi toimihenkilö
- Työntekijä
- Yrittäjä tai yksityinen ammatinharjoittaja
- Maatalousyrittäjä
- Opiskelija

- Eläkeläinen
- Kotiäiti/koti-isä
- Työtön
- Muu

Toimiala, jolla työskentelet tai viimeksi työskentelit.

- Maa- ja metsätalous
- Teollisuus ja rakennustoiminta
- Yksityiset palvelut
- Julkiset palvelut
- En ole ollut mukana työelämässä

Kuulutko johonkin ammatilliseen keskusjärjestöön?

- En kuulu
- Kyllä

If = 2, Only ask 'T12b'

Mihin kuulut...

- SAK
- STTK
- Akava
- MTK

Jos eduskuntavaalit pidettäisiin nyt, minkä puolueen ehdokasta äänestäisit?

- SDP
- Perussuomalaiset
- KOK
- KESK
- Vihreät
- Vasemmistoliitto
- RKP
- Kristillisdemokraatit
- Liike Nyt
- Jokin muu puolue tai ryhmittymä

- En äänestäisi lainkaan
- En osaa sanoa
- En halua sanoa

Mihin yhteiskuntaluokkaan katsot lähinnä kuuluvasi?

- Työväenluokkaan
- Alempaan keskiluokkaan
- Keskiluokkaan
- Ylempään keskiluokkaan
- Yläluokkaan
- En katso kuuluvani mihinkään luokkaan

Riitustapaikkaus

If??PT80_Ammatti?? HasNone 1to10, Only ask 'RIF80_Ammatti'
If??PT60_Koulutus?? HasNone 1to6, Only ask 'RIF60_Koulutus'
If??PT120_Talouden_bruttotulot?? HasNone 1to11, Only ask 'RIF120_Talouden_bruttotulot'
If??PT200_Asunnon_tyyppi?? HasNone 1to3, Only ask 'RIF200_Asunnon_tyyppi'
If??PT110_Talouden_koko?? HasNone 1to6, Only ask 'RIF110_Talouden_koko'
If??PT90_Talouden_elinvaihe?? HasNone 1to4, Only ask 'RIF90_Talouden_elinvaihe'
If Always, ignore responses " of question 'RIF110_Talouden_koko'

Talouden elinvaihe

- yhden hengen talous
- lapseton pari
- muu aikuistalous (vain yli 18-vuotiaita)
- talous, jossa alle 18-vuotiaita lapsia (lapsitalous)

If = 1, 2, set '??RIF90_Talouden_elinvaihe??' to question 'RIF110_Talouden_koko'
If = 4, Only ask 'RIF100_Kotona_asuvien_lasten_iat'

Kotona asuvien lasten iät

(5 maximum responses)

- 0 - 2 vuotta
- 3 - 6 vuotta
- 7 - 12 vuotta
- 13 - 15 vuotta
- 16 - 17 vuotta

Talouden koko

- 1 henkilö
- 2 henkilöä
- 3 henkilöä
- 4 henkilöä
- 5 henkilöä
- 6 tai useampi henkilöä

Talouden yhteenlasketut bruttotulot

- alle 10.000 euroa/v
- 10.000 - 20.000 euroa/v
- 20.001 - 30.000 euroa/v
- 30.001 - 40.000 euroa/v
- 40.001 - 50.000 euroa/v
- 50.001 - 60.000 euroa/v
- 60.001 - 70.000 euroa/v
- 70.001 - 80.000 euroa/v
- 80.001 - 90.000 euroa/v
- yli 90.000 euroa/v
- En halua vastata

Asunnon tyyppi

- omakotitalo
- rivi-/paritalo
- kerrostalo

Kysymys tietojen käytöstä Vastauksiisi saatetaan yhdistää tilastollisia tarkasteluja varten Tilastokeskuksen tietoja, jotta kysymyksiä olisi mahdollisimman vähän. Yksittäisiä vastauksia ei julkaista näissä tarkasteluissa missään muodossa. Mikäli et halua, että antamiasi vastauksia yhdistetään Tilastokeskuksen aineistoihin, lisää rasti alla olevaan ruutuun.

(1 maximum responses)

- En halua, että antamiani vastauksia yhdistetään Tilastokeskuksen aineistoihin

KOMMENTTEJA? Seuraavaan voit kirjoittaa mitä tahansa näkemyksiäsi maamme asioista tai tästä tutkimuksesta. Kaikki mielipiteet ovat tervetulleita ja arvokkaita!
KIITOKSET VAIVANNÄÖSTÄ!